

Ruth van Beek
De Tuinscène (The Garden Scene), 2016
 Collage
 125 x 144 cm

Pure intrige

Door Tineke Reijnders

Ruth van Beek is een vreemde fotograaf. Ze fotografeert namelijk niet. Ze doet ook niet wat een fotograaf goed kan: iets vastpakken in het aanbod van eenmalige verschijningen en dat zichtbaar maken. Ruth van Beek belemmert veeleer de blik. Ze plaatst iets vóór het object dat ze ten tonele voert, zodat je het niet goed meer kunt zien. Je kunt ook niet zeggen dat ze collages maakt, want ze plakt niet. Ze maakt snedes in het papier van de ondergrond en steekt daar de losse voorzetvormen in. Zodat de toeschouwer niet alleen gaat gissen maar bovendien het idee krijgt dat je je nagel erachter zou kunnen schuiven om te bekijken wat je moet missen. Maar het onderliggende beeld tevorschijn wippen gaat niet, alle werken zijn zorgvuldig ingelijst.

Wat ze onveranderlijk vanaf het begin van haar carrière blijft doen, is knippen. Zonder de schaar ontstaan geen Ruth van Beeks (nou ja, ze maakt ook vouwsels). En met die onafscheidelijke schaar overrompelt ze eenieder. Haar vormen zijn geen fijnzinnig uitgeknipte dingen met een eigen visueel verhaal, maar ruwe bolsters, rauwe restvormen, botte afsnijdingen. Van Beek creëert surrealistische niet-vormen met moeilijk thuis te brengen contouren. Zo haalt ze tweemaal onze kijkgewoonten onderuit. Eenmaal door het initiële beeld af te dekken en ten tweede door het af te dekken met iets onherkenbaars. Dit zorgt voor pure intrige, de kijker gaat als een detective speuren naar een rode draad. Om zich dan te realiseren dat de rode draad niet in de verwezenlijking van het beeld zit maar verstopt ligt in de belofte.

Met het grote De Tuinscène, gemaakt in 2016, zet de fotograaf een reusachtige stap

Het AMC verwierf met De Tuinscène een verbluffend stuk. Wie Van Beeks ontwikkeling van de afgelopen jaren heeft gevolgd, kent de series waarin steeds een enkele, zij het samengestelde vorm figureert. Ze is er een publiekslieveling mee geworden. Er zijn tal van verzamelaars, en haar tentoonstellingen volgen elkaar in rap tempo op – ook in het buitenland. De tentoonstelling die begin van dit jaar te zien is geweest in een Amsterdamse galerie, 'The Situation Room', omvatte eveneens voornamelijk solitaire knipobjecten. Wat wel opviel was de suggestieve ruimte waarin de objecten zijn geplaatst. Nieuw was ook dat de knipsels soms iets van een, al dan niet, levend wezen hebben: een spookje, een pop, een rare knuffel. Met het grote De Tuinscène, gemaakt in 2016, zet de fotograaf een reusachtige stap. Ze brengt ons in de sfeer van een toneelstuk, waarin de vier knipvormen gebeeldhouwde personages worden en een interactie met elkaar aangaan.

Tweedehands

Haar materiaal vindt Ruth van Beek in tweedehands foto boeken en in met foto's geïllustreerde handboeken. Al tijdens haar opleiding fotografie aan de Gerrit Rietveld Academie rond de eeuwwisseling was ze een

uitzondering tussen haar medestudenten doordat ze bestaande, klassieke foto's als leidraad nam. Aan het bestaande heeft ze genoeg. Ze put uit een uitgebreid archief waar ook stapels gekleurd papier deel van uitmaken die ze met gouache, aquarel of Oostindische inkt heeft beschilderd.

Zo is ook De Tuinscène aan het archief ontsproten. Voor de achtergrond heeft de fotograaf een pagina uit een plantenboek gekozen en die op de scanner gelegd en uitgegroot. Dat uitgegrooten is goed te zien aan het onscherpe beeld. De knipvormen zijn uit de beschilderde vellen genomen. Het is raadselachtig dat dit simpele en transparante procédé zoveel spannende werken kan opleveren. Wat niet betekent dat alles vanzelf gaat. Het is een precair proces. Als esthetiek in de gebruikelijke zin geen leidraad is, moet Van Beek lang, soms maanden, zoeken. De knipsels moeten ondanks hun absurdisme niet omvallen, maar stevig kunnen staan. Soms maakt ze schetsen, soms begint ze uit de vrije hand en moet dan rekening houden met wat eronder zit.

Dat juist dit werk voor de AMC-collectie is verworven, kan als een 'welkom thuis' worden gezien

Dat juist dit werk voor de AMC-collectie is verworven – een aankoop die vooruitloopt op de herinrichting van de hal bij de nieuwe polikliniek – kan als een 'welkom thuis' worden gezien. Ruth van Beek had namelijk haar eerste ervaring met hedendaagse kunst in dit 'grootste openbaar toegankelijke museum voor hedendaagse Nederlandse kunst', het AMC. Haar vader, Jan van Beek, was hoofdverpleegkundige op de Spoedeisende Hulp en heeft een grote interesse in kunst. Hij verzorgt als vrijwilliger kunstrondleidingen langs de AMC-collectie. Thuis praatte hij er met enthousiasme over en nam zijn dochter al op achtjarige leeftijd mee. Ze was overweldigd door wat ze zag.

Later leerde ze het AMC op een andere, tragische wijze kennen, toen haar moeder, Tine Beekhof, ziek werd en er overleed. Ruth was toen zestien jaar. In haar vroegste series is de invloed merkbaar van het ziekenhuisbezoek. Een talentvol kunstenaar weet altijd persoonlijke ervaringen te transformeren tot algemeen aansprekende werken en Ruth van Beek deed dat met de in haar ogen wonderbaarlijke bloemstukjes die bedoeld zijn om patiënten op te vrolijken. Haar internationaal succesvolle boek 'Arrangements' is erop gebaseerd. Het is een schitterende gedachte dat Ruth van Beek, die in 2012 al een vitrinetentoonstelling had in het AMC, nu in de collectie vertegenwoordigd is met bloemen die zich amper laten afdekken door gewaterverfd papier. Wuiven ze of verbeeld ik me dat?